

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/59200
6K. 94

Sayı : 89456481/610/ 213
Konu : Yazılı soru önergesi (7/59200)

02 Nisan 2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29.01.2015 tarih ve 212975 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Iğdır Milletvekili Sayın Pervin BULDAN tarafından verilen 7/59200 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap (2 sayfa)

**İĞDIR MİLLETVEKİLİ SAYIN PERVİN BULDAN'IN 7/59200 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ev hizmetlerinde çalışanlar İş Kanunu'nun kapsamı içerisinde tutulmamasına rağmen, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu kapsamındadırlar. Ev hizmetlerinde çalışanlarla ilgili düzenlemeler söz konusu Kanunun "Ev düzeni içinde çalışma" başlıklı 418'inci maddesinde hükme bağlanmıştır.

Anayasanın sendika kurma hakkı başlığını taşıyan 51'inci maddesinde, çalışanlar ve işverenlerin, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatleri korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın üst kuruluşlar kurma hakkına sahip oldukları belirtilmiş, sendika hakkı çalışanlara tanınmıştır.

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 17'nci maddesinde, on beş yaşını dolduran ve bu Kanun hükümlerine göre işçi sayılanların, işçi sendikalarına üye olabilecekleri, sendikaya üye olmanın serbest olduğu, hiç kimsenin sendikaya üye olmaya veya olmamaya zorlanamayacağı, işçi veya işverenlerin aynı işkolunda ve aynı zamanda birden çok sendikaya üye olamayacağı, ancak aynı işkolunda ve aynı zamanda farklı işverenlere ait işyerlerinde çalışan işçilerin birden çok sendikaya üye olabileceği, işçi ve işverenlerin bu hükme aykırı şekilde birden çok sendikaya üye olmaları hâlinde sonraki üyeliklerin geçersiz olduğu, sendikaya üyeliğin, Bakanlığımızca sağlanacak elektronik başvuru sistemine e-Devlet kapısı üzerinden üyelik başvurusunda bulunulması ve sendika tüzüğünde belirlenen yetkili organın kabulü ile e-Devlet kapısı üzerinden kazanılacağı, üyelik başvurusunun, sendika tarafından otuz gün içinde reddedilmediği takdirde üyelik talebinin kabul edilmiş sayılacağı, haklı bir neden gösterilmeden üyelik başvurusu kabul edilmeyenlerin, bu kararın kendilerine tebliğinden itibaren otuz gün içinde dava açabilecekleri, mahkeme kararının kesin olduğu, mahkemenin davacı lehine karar vermesi hâlinde üyeliğin, red kararının alındığı tarihte kazanılmış sayılacağı hükme bağlanmıştır.

Sendika üyeliğinin kazanılması, sona ermesi ile üyelik aidatının tahsiline ilişkin usul ve esaslar ise, 09/07/2013 tarihli ve 28702 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, "Sendika Üyeliğinin Kazanılması Ve Sona Ermesi İle Üyelik Aidatının Tahsili Hakkında Yönetmelik" ile düzenlenmiştir.

87 sayılı ILO Sözleşmesinin ikinci maddesinde ise "çalışanlar ve işverenler her hangi bir ayırım yapılmaksızın önceden izin almadan istedikleri kuruluşları kurmak ve sadece bu kuruluşların tüzüklerine uymak koşulu ile bunlara üye olmak hakkına sahiptir" ifadesine yer verilmekte, Uzmanlar Komitesinin ya da Örgütlenme Özgürlüğü Komitesinin birçok kararında işçiler dışında kalan pek çok kategorinin bu hakka sahip olduğunu dile getirilmektedir.

Ayrıca, Uzmanlar Komitesi de raporunda, sendika kurma hakkı olmayan çok sayıda diğer işçi kategorilerinin olduğuna değinmiş, özellikle evlerde çalışan işçiler üzerinde durmuş, söz konusu kişilerin sözleşmenin sağladığı güvenceler kapsamında olması gerekliliğine vurgu yapmıştır.

Ülkemiz kanunlarına göre ise ev hizmetlerinde çalışanların herhangi bir işverene bağlı iş sözleşmesi kapsamında çalışmaları halinde iş kolu esasına göre sendika kurmaları ve söz konusu sendikalara üye olmaları mümkün olmaktadır.

Ev hizmetlerinde çalışanlarla ilgili olarak Nace sınıflamasına göre "İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri" iş kolunun 8129 nolu "Diğer temizlik faaliyetleri" sınıfında bunların sayılarıyla ilgili Sosyal Güvenlik Kurumu veri tabanı oluşturulmuştur.

Kurum veri tabanında yer alan 2014 yılı Aralık ayı verilerine göre ev hizmetlerinde çalışan kişi sayısı 48.726'dır. Bunların 39.575'i erkek, 9.492'si kadındır.

5510 sayılı Kanuna eklenen ve 01.04.2015 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek olan Ek 9 uncu maddeyle birlikte, ev hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 günden az olanlar isteğe bağlı sigortalı olabileceklerdir. Bu kimseleri çalıştıranlar çalıştırdıkları kişiler adına bunların çalıştırıldıkları süreyle orantılı olarak sadece prime esas günlük kazanç alt sınırının % 2'si oranında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi ödeyecekler ancak 5510 sayılı Kanun uygulamasında işveren sayılmayacaklardır.

Ev hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 gün ve daha fazla olanlar ise Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında zorunlu sigortalı sayıldıklarından, bu kimseleri çalıştıranlar işveren sayılacaklardır.

Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından "ev hizmetleri" alanındaki meslek standartları ile ilgili, yaşlı-hasta-engelli bakımını kapsayan "Bakım Elemanı (Seviye 3-4-5)" meslek standartlarının hazırlanmasına yönelik, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile 11.12.2013 tarihinde işbirliği protokolü imzalanmıştır. Protokol kapsamında taslak meslek standardı hazırlama çalışmaları devam etmektedir.